

Ελληνική Συμβολή
στο
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας

**Απασχόληση, οικονομικές
μεταρρυθμίσεις και κοινωνική
συνοχή για μια Ευρώπη της
Καινοτομίας και των Γνώσεων**

Μάρτιος 2000

Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σε μια περίοδο, στην οποία διαγράφονται τάσεις υστέρησης της στην πορεία προς μια δυναμική, ανταγωνιστική κοινωνία και κοινωνία των γνώσεων.

Οι προκλήσεις αφορούν πολλά πεδία και είναι παράλληλες. Αφορούν :

- Τη δυναμική της μεγέθυνσης.
- Τη γρήγορη ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών της πληροφόρησης σε ευρύτατα στρώματα της οικονομίας και την αξιοποίησή τους.
- Την προσαρμογή και ανάπτυξη των γνώσεων του ανθρώπινου δυναμικού στα νέα δεδομένα.
- Την ανάπτυξη των περιφερειών με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων.
- Την απασχόληση και το πρόβλημα της ανεργίας.
- Τις αμοιβές και το εισόδημα των εργαζομένων.
- Την κοινωνική διάσταση και ασφάλεια στις κοινωνίες μας.

Ο στόχος της υψηλής ανταγωνιστικότητας και των ικανοποιητικών ρυθμών μεγέθυνσης είναι πρωταρχική προϋπόθεση για πολλούς άλλους στόχους : την απασχόληση, την ευημερία, το κοινωνικό μοντέλο.

Πιστεύουμε ότι η Λισσαβόνα πρέπει να αναγνωρίσει ότι κεντρικός στόχος των επόμενων ετών είναι η αύξηση των ρυθμών μεγέθυνσης από επίπεδα που δεν επηρεάζουν ουσιαστικά την απασχόληση ή που επιτρέπουν και την αύξηση της ανεργίας, σε επίπεδα που οδηγούν σε σημαντική αύξηση της απασχόλησης και μειώνουν την ανεργία.

Η ελληνική κυβέρνηση υποστηρίζει θερμά την πρωτοβουλία της Πορτογαλικής Προεδρίας να δημιουργήσει μια ευκαιρία για να συζητηθεί ένα πολύ σημαντικό ζήτημα που σχετίζεται με το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να τεθούν προτεραιότητες και για να ληφθούν αποφάσεις.

Τρία πεδία προτεραιότητας στη Λισσαβόνα.

Για την ελληνική κυβέρνηση τρία μεγάλα πεδία πρέπει να αποτελέσουν τις προτεραιότητες των αποφάσεων του Συμβουλίου της Λισσαβόνας :

- Η ανταγωνιστικότητα
- Η μετάβαση στην οικονομία και κοινωνία της γνώσης
- Το κοινωνικό πρότυπο

Παράλληλα όμως, οι προτεραιότητες αυτές πρέπει να ενταχθούν στο πλαίσιο της μείωσης των διαπεριφερειακών ανισοτήτων μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι ίδιοι λόγοι που κάνουν αναγκαίες τις πολιτικές σύγκλισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς πιο δυναμικά πρότυπα, κάνουν αναγκαίες και πολιτικές ενίσχυσης της σύγκλισης στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων με ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της κοινωνίας της γνώσης, της κοινωνικής σύγκλισης πρέπει να διαχέεται ως στόχος σε όλες αυτές τις πρωτοβουλίες.

Για την επίτευξη των επιδιώξεων στους τρεις τομείς που προαναφέρθηκαν, η συγκριτική αξιολόγηση (benchmarking), ο συντονισμός των πολιτικών και οι επιτυχείς πρακτικές μπορούν να αποτελέσουν πολύ χρήσιμα εργαλεία.

1. Ο στόχος της ανταγωνιστικότητας και της δυναμικής μεγέθυνσης.

Η έμφαση που δίνει η Πορτογαλική προεδρία σε θέματα καινοτομίας, γνώσης διάχυσης νέων τεχνολογιών και αλλαγής θεσμών και πρακτικών αντανακλά την ισχυρή κινητικότητα που χαρακτηρίζει το σημερινό περιβάλλον. Σε μια φάση ταχύτατων αλλαγών, όπως αυτή που βρισκόμαστε σήμερα, ο δυναμισμός μιας οικονομίας καθορίζεται από ένα σύνθετο συνδυασμό παραγόντων, οι πιά σημαντικοί από τους οποίους βρίσκονται πράγματι στο πεδίο προβληματισμού της Πορτογαλικής Προεδρίας.

Η ελληνική κυβέρνηση επιθυμεί να συγκεντρώσει την έμφαση στα εξής :

α) Ενίσχυση της μικρής και μικρομεσαίας επιχείρησης.

Σε σχέση με τη γρήγορη εξέλιξη και αλλαγή της τεχνολογίας και μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, έχει σημασία όχι μόνο η προώθηση των επιχειρηματικών start-ups, αλλά και η επιμήκυνση του μέσου χρόνου ζωής αυτών και η υπέρβαση των εμποδίων που καθηλώνουν την μεγέθυνσή τους ή που οδηγούν στο κλείσιμό τους. Διαφορετικά χάνεται η γνώση, η εμπειρία και οι δεξιότητες που συσσωρεύονται.

Η ελληνική κυβέρνηση θεωρεί ότι η εκπόνηση μιας Ευρωπαϊκής Χάρτας για τις μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι ένα θέμα σημαντικό, του οποίου οι επιμέρους πτυχές πρέπει να εξεταστούν με ιδιαίτερη προσοχή. Ενδεικτικά θεωρεί ότι μια τέτοια Χάρτα θα μπορούσε να έχει τις ακόλουθες κατευθύνσεις :

- Αναγνώριση της ζωτικής σημασίας των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την απασχόληση, την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή και η καθιέρωση πολυετών προγραμμάτων για τις αυτές,
- Τόνωση της δραστηριότητας των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων ιδιαίτερα για τις περιφέρειες της Ένωσης, στις οποίες ο τύπος αυτός παραγωγικής οργάνωσης αποτελεί κυρίαρχο πρότυπο,
- Ανάγκη για ένα θετικό περιβάλλον για την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (πχ. απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, εκσυγχρονισμός των δημοσίων υπηρεσιών υποστήριξης των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα),
- Διευκόλυνση της πρόσβασης σε επενδυτικά κεφάλαια και “venture capital”,
- Σύνδεση της έρευνας με τις ανάγκες των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων,
- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει το ηλεκτρονικό εμπόριο και τα διευρωπαϊκά δίκτυα,

– Ενίσχυση των δικτύσεων (clusters).

β) Ενίσχυση των επενδύσεων αφενός σε άυλα στοιχεία και αφετέρου σε υποδομές κρίσιμες για τη στήριξη της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας. Σ' αυτή τη λογική, κρίνουμε ότι έχει σημασία η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο, η ενίσχυση των διευρωπαϊκών μεταφορικών και τηλεπικοινωνιακών δικτύων, καθώς και η ενίσχυση των πληροφοριακών δικτύων.

γ) Ανάπτυξη του Ηλεκτρονικού Εμπορίου (E-Commerce).

Το ηλεκτρονικό εμπόριο αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τα άτομα και τις επιχειρήσεις, αλλά χρειάζεται να το δούμε και ως μια πρόκληση για τη βελτίωση της παραγωγικότητας και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε ότι αφορά στην επερχόμενη σύγκλιση στις αγορές τηλεπικοινωνιών, Internet, πληροφοριών και ενημέρωσης (media), χρειάζεται να δούμε πώς αυτή δεν θα δημιουργήσει αποκλεισμούς είτε σε ομάδες του πληθυσμού, είτε σε περιφέρειες της Ένωσης. Η ανάπτυξη της Ευρώπης και η μετάβαση στην κοινωνία της πληροφορίας πρέπει να είναι συμβατή και με τον περιορισμό των αποκλίσεων μεταξύ παραγωγικά και ανταγωνιστικά ισχυρότερων και ασθενέστερων ομάδων και περιοχών.

Στο θέμα αυτό θα πρέπει να δούμε με προσοχή ένα συναφές θέμα, αυτό της τιμολόγησης των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Χρειάζεται να πετύχουμε χαμηλές τιμές για βασικές εισροές (basic inputs) και να αποφύγουμε την ολιγοπωλιακή τιμολόγηση των υπηρεσιών.

Σε σχέση με τη νομοθεσία για το ηλεκτρονικό εμπόριο, είναι ανάγκη να φθάσουμε σύντομα σε συμφωνία μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιπλέον, σε σχέση με την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου και την υιοθέτηση της κατάλληλης νομοθεσίας πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι θα απαιτηθούν φορολογικές μεταρρυθμίσεις.

δ) Ευρωπαϊκή Ευρεσιτεχνία

Με στόχο ένα απλό και λιγότερο δαπανηρό σύστημα προστασίας των Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ιδέα της Ευρωπαϊκής Ευρεσιτεχνίας μπορεί να εξετασθεί σε συνεργασία με τη Βιομηχανία και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.

ε) Αύξηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας.

Κατά τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα σημειώνεται αυξημένη εισροή γυναικών στην αγορά εργασίας, ενώ τα στοιχεία δείχνουν ότι αυτό το νέο εργατικό δυναμικό υστερεί σε ότι αφορά στην ένταξη στον επαγγελματικό στίβο. Γι' αυτό, εκτιμούμε ότι υπάρχουν σοβαρά περιθώρια ανάπτυξης της γυναικείας επιχειρηματικότητας. Συγκεκριμένα, η αύξηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας για μας συνδέεται αφενός με τη βελτίωση της πρόσβασης στις υπηρεσίες παροχής πληροφόρησης και συμβουλών και αφετέρου με την ενίσχυση και ανάπτυξη εξειδικευμένων προγραμμάτων στήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας των γυναικών.

στ) Απελευθέρωση αγορών τηλεπικοινωνίας, ενέργειας και μεταφορών.

Ισχυρότερος ανταγωνισμός, διαφάνεια και έλεγχος επιχειρηματικών πρακτικών ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα και τα οφέλη μιας οικονομίας. Πρέπει να ενισχύσουμε τις προσπάθειές μας στην κατεύθυνση αυτή. Υπάρχουν πολλές στρατηγικές απελευθέρωσης, ανάλογα και με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά μιας χώρας με διαφορετικούς βαθμούς επιτυχίας. Η σύγκριση των στρατηγικών αυτών είναι χρήσιμη για τις αποφάσεις μας στα επόμενα χρόνια.

Η ελληνική κυβέρνηση θεωρεί αναγκαία την ύπαρξη ενός κανονιστικού πλαισίου το οποίο :

- Διαφυλάσσει τον ανταγωνισμό και την προστασία του καταναλωτή.
- Είναι αποτελεσματικό και λειτουργεί με κανόνες διαφάνειας και ελέγχου (accountable)

2. Η μετάβαση στην οικονομία και κοινωνία της γνώσης.

Η επίτευξη υψηλών ρυθμών μεγέθυνσης στην Ευρώπη πρέπει να συνδεθεί με τη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση των νέων παραγόντων (όπως κατ' εξοχήν η γνώση, η καινοτομία, νέοι θεσμοί, νέες κοινωνικές αξίες και αντιλήψεις) που δημιουργούν ανταγωνιστικότητα και νέες ευκαιρίες παραγωγής. Η ελληνική κυβέρνηση προσδίδει ιδιαίτερη σημασία :

- α. στη μείωση των αδυναμιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όρους ανταγωνιστικότητας και αξιοποίησης της καινοτομίας και γνώσης στην παραγωγή,
- β. στην ικανότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μεταβεί στην οικονομία και κοινωνία της γνώσης, με αποτελεσματικότητα, αλλά και με διατήρηση του κοινωνικού προτύπου της Ένωσης, και
- γ. στη μείωση των διαπεριφερειακών ανισοτήτων μεταξύ των περιοχών της Ένωσης.

Στο πλαίσιο αυτό η ελληνική κυβέρνηση επισημαίνει τα εξής :

α) Οργάνωση της αγοράς εργασίας και ευελιξία.

Η ευελιξία μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς εργασίας στην Κοινωνία της Πληροφορίας, αλλά με ορισμένες προϋποθέσεις :

Πρώτον, ότι δεν οδηγεί σε υποβάθμιση των εργαζόμενων, και

Δεύτερον, ότι δεν συνεπάγεται έξοδο από το Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης και αποξένωση από μορφές προστασίας ενός βασικού επιπέδου εργασιακών σχέσεων-προστασίας.

β) Περιεχόμενο της διδασκαλίας. Δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση.

Οι αλλαγές στην οργάνωση της παραγωγής, στα εργαλεία δουλειάς, στον τρόπο σκέψης και αντίληψης, στις γνώσεις αλλά και στα εργαλεία αξιοποίησης, διαχείρισης και προώθησης της γνώσης είναι σημαντικές και ταχύρυθμες. Χρειάζεται συνεπώς

μια συνεχή προσαρμογή στο περιεχόμενο της διδασκαλίας, στη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος και στην ίδια την αντίληψη τί είναι και πώς δομείται το εκπαιδευτικό σύστημα σε μια Ευρωπαϊκή Ένωση με στόχο :

α. τη βελτίωση της ικανότητάς της για παραγωγή, ανταγωνιστικότητα και ανάπτυξη, αλλά και,

β. την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ευημερίας.

Η Σύνοδος Κορυφής στη Λισσαβόνα αποτελεί μια καλή ευκαιρία να ληφθούν αποφάσεις, ώστε να τεθούν συγκεκριμένοι στόχοι, όπως :

- Η διάχυση και αξιοποίηση της καινοτομίας, της νέας τεχνολογίας, των νέων οργανωτικών σχημάτων και των νέων γνώσεων στο σύστημα εκπαίδευσης και παραγωγής.
- Η διαμόρφωση συστήματος εκπαίδευσης, που έχει την ικανότητα όχι μόνο να μεταφέρει τις αναγκαίες νέες γνώσεις, σε εκπαιδευόμενους στα σχολεία, τα Πανεπιστήμια ή τους χώρους δουλειάς, αλλά και να μετασχηματίζεται συνεχώς.
- Η διευκόλυνση της πρόσβασης στο διαδίκτυο, για μαθητές, φοιτητές και δασκάλους.
- Η ενίσχυση της κοινωνίας της πληροφορίας.

Επισημαίνεται πάντως ότι η καθολική χρήση του Internet δημιουργεί λεπτά ζητήματα στις μη-αγγλόφωνες χώρες και θα χρειασθεί να υιοθετηθούν πολιτικές θετικής διάκρισης προκειμένου να διατηρηθεί η γλωσσική και πολιτιστική πολυμορφία της Ευρώπης.

Η προσπάθεια στο πεδίο της εκπαίδευσης και της κατάρτισης απαιτεί μια σειρά από προσαρμογές και πρέπει να συνδεθεί πολύ περισσότερο με :

1. Τον συνεχή εμπλουτισμό και την ανανέωση των γνώσεων και τη βελτίωση των προσόντων μέσα από τις διαδικασίες της δια βίου μάθησης για το ανθρώπινο

δυναμικό της Ένωσης. Υποστηρίζουμε την ενίσχυση της δια βίου μάθησης και την εκπόνηση εκθέσεων, είτε αυτόνομα είτε στα πλαίσια των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Απασχόληση.

2. Την αναπροσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών σε σχέση με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της ραγδαίας αναπτυσσόμενης Κοινωνίας της Πληροφορίας,
3. Την αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης,
4. Την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και την εισαγωγή του Internet στα σχολεία,
5. Την προώθηση της απόκτησης βασικών δεξιοτήτων (“core skills”) στις τεχνολογίες των πληροφοριών και επικοινωνιών (ICT),
6. Την αναμόρφωση των συστημάτων εκπαίδευσης δημιουργώντας κέντρα ικανά να παρέχουν συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση για όλους,
7. Τη διευκόλυνση της κινητικότητας των μαθητών, σπουδαστών και εκπαιδευτικών.
8. Την πιστοποίηση της κατάρτισης με ευέλικτα σχήματα, αλλά πάντως στη βάση κοινών ελαχίστων προδιαγραφών.

γ) Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας

Σε σχέση με την ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού χώρου E&T ανοικτού στον κόσμο η ελληνική κυβέρνηση θα ήθελε να δώσει έμφαση σε βασικά σημεία :

- Στην εντατικοποίηση του ευρωπαϊκού συντονισμού στις διάφορες μορφές οργάνωσης των συστημάτων Έρευνας και Τεχνολογίας συνδυάζοντας τους πόρους σε τοπικό, τομεακό και διεθνές επίπεδο.
- Στο συντονισμό για την οργάνωση των συστημάτων E&T με την πρέπουσα προσοχή και οπωσδήποτε σταδιακά, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των απομονωμένων περιοχών, των νησιωτικών περιοχών και γενικά των λιγότερο αναπτυγμένων περιφερειών της Ένωσης.

- Στην αύξηση των άυλων επενδύσεων στην καινοτομία και τη γνώση, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να περιλαμβάνουν και σαφείς στόχους για τη στήριξη και ανάπτυξη τεχνολογικά λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών και ερευνητικών οργανισμών,
- Στο διευρωπαϊκό δίκτυο διαβίβασης των δεδομένων υψηλής ταχύτητας με μειωμένο κόστος χρήσης.
- Στην στήριξη των ΜΜΕ για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και τεχνολογίας,
- Στην ενίσχυση της κινητικότητας του ερευνητικού δυναμικού των χωρών της Ένωσης,
- Στην ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των νέων ερευνητών για ενσωμάτωση και αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης, της έρευνας και της καινοτομίας.

δ) Τεχνολογίες των πληροφοριών και τηλεπικοινωνιών

Οι νέες τεχνολογίες στον τομέα των πληροφοριών και τηλεπικοινωνιών πιστεύουμε ότι μπορούν να συμβάλουν :

α. στη βελτίωση της ικανότητας του εργατικού δυναμικού να προσαρμόζεται στις νέες εξελίξεις,

β. στην ανάπτυξη καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού ικανού να καλύψει τα κενά που υπάρχουν σήμερα στην αγορά εργασίας, και

γ. στη βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης των περιοχών της Ένωσης.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο η ελληνική κυβέρνηση ενδιαφέρεται για : την αύξηση των επενδύσεων στις νέες τεχνολογίες της πληροφορίας, την ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιακών υποδομών και δικτύων επικοινωνίας, την ενίσχυση του ηλεκτρονικού εμπορίου, τη μείωση του κόστους σύνδεσης με το διαδίκτυο, τη βελτίωση της κινητικότητας του ερευνητικού και επιστημονικού δυναμικού και την επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινωνίας της πληροφορίας.

Σε ότι αφορά στο “Ευρωπαϊκό Διαβατήριο για τις τεχνολογίες των πληροφοριών”, επισημαίνουμε ότι ο θεσμός είναι ακόμη πρωτόγνωρος και γι’ αυτό χρειάζεται προσοχή καθώς η εφαρμογή του μπορεί να καταδείξει σημαντική υστέρηση, απροθυμία ή και διαρθρωτικές δυσκολίες των μικρότερων χωρών. Γι’ αυτό το λόγο επιθυμούμε να γίνει μνεία και στις ειδικές επιδόσεις και εφαρμογές τεχνολογίας στις οποίες επιδίδονται οι μικρότερες χώρες (πχ. λογισμικό υπολογιστών, εναλλακτικές πηγές ενέργειας, ιχθυοκαλλιέργειες, θαλάσσια τεχνολογία).

ε) Νέες τεχνολογίες στο δημόσιο τομέα

Το Κράτος φαίνεται να έχει μια μεγάλη ανάγκη ανασχεδιασμού ώστε να μην παραμένει προσανατολισμένο σε εργαλεία και μέτρα που δεν εξυπηρετούν πλέον. Η καινοτομία πρέπει να εισδύσει και στο χώρο του δημόσιου τομέα και της πολιτικής.

Εξάλλου, με τις νέες τεχνολογίες το Κράτος πρέπει ενδυναμώνει τη δυνατότητα του να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών σε σχέση πχ. με τη δημόσια διοίκηση, την υγεία, την παιδεία και τις μεταφορές.

3. Το κοινωνικό πρότυπο

Η καθιέρωση ενός νέου αναπτυξιακού υποδείγματος θέτει κρίσιμα ερωτήματα για αντιλήψεις, αξίες και δεδομένα που επικράτησαν στις κοινωνίες μας, που πρέπει να επανεξεταστούν, χωρίς όμως να αλλοιωθεί το βάρος του κοινωνικού στοιχείου του ευρωπαϊκού μοντέλου.

Είναι χαρακτηριστικό ότι :

- Η ίδια η έννοια της γήρανσης έχει αλλάξει . Η αύξηση του μέσου όρου ηλικίας σημαίνει ότι στην ίδια ηλικία σήμερα ο μέσος πολίτης σε σύγκριση με 40 χρόνια πριν έχει διαφορετικές δυνατότητες. Πρέπει να αξιοποιήσουμε αυτό το ανθρώπινο δυναμικό και να το εντάξουμε σε μια στρατηγική αύξησης του οικονομικού δυναμισμού και της απασχόλησης.
- Τα προβλήματα της ανεργίας, του κοινωνικού αποκλεισμού, της γήρανσης του πληθυσμού, οι μεταβολές στη δομή των νοικοκυριών, καθώς και η αύξηση της

κινητικότητας των εργαζομένων, θέτουν νέες διαστάσεις στο ζήτημα της ισορροπίας των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Πχ. πρέπει να δούμε πώς θα διευκολύνουμε την κινητικότητα των εργαζομένων, αλλά χρειάζεται να δούμε πώς θα διασφαλίσουμε τα ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων που μετακινούνται μεταξύ των χωρών της Ένωσης.

- Τα φορολογικά συστήματα πρέπει να αναθεωρηθούν, ώστε να περιοριστούν οι επιβαρύνσεις που περιορίζουν την απασχόληση. Πρέπει να δούμε πώς προωθούμε την καινοτομία και την παραγωγικότητα, χωρίς να δημιουργούμε μονομερή κίνητρα για περιορισμό της απασχόλησης. Να προσπαθήσουμε να εξασφαλίσουμε πιο ουδέτερες επιδράσεις της φορολογίας στην τεχνολογική πρόοδο σε σχέση με τη χρήση των συντελεστών παραγωγής.
- Η αντιμετώπιση της ανεργίας διασφαλίζεται από την ανάπτυξη συστημάτων πληροφόρησης δημιουργώντας ευκαιρίες απασχόλησης και κατάρτισης σε τοπικό επίπεδο.

Το Ευρωπαϊκό αναπτυξιακό μοντέλο όπως αναπτύχθηκε μέχρι σήμερα έχει μια ισχυρή κοινωνική διάσταση, που σήμερα πιέζεται από τις παγκόσμιες ανακατατάξεις. Η διάσταση αυτή πρέπει να διαφυλαχθεί και να ενισχυθεί και στις νέες πολιτικές και δράσεις.

Η αναπτυξιακή διαδικασία χρειάζεται να συνδεθεί με την εδραίωση ενός κλίματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης στις κοινωνίες των χωρών μας. Χρειάζεται να εμπεδώσουμε μια εμπιστοσύνη ότι :

- Οι πολιτικές μας περιορίζουν τους κινδύνους από τις ταχύτατες τεχνολογικές και κοινωνικές αλλαγές.
- Οι αλλαγές που πρέπει να γίνουν δεν οδηγούν σε κοινωνίες των 2/3.
- Οι παρεμβάσεις μας διασφαλίζουν τον κοινωνικό χαρακτήρα του ευρωπαϊκού μοντέλου ανάπτυξης.
- Ως αποτέλεσμα των πολιτικών μας θα μειώνεται η απόσταση σε όρους κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών της Ένωσης.

Τέλος, η μείωση του μη μισθολογικού κόστους των ανειδίκευτων, μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία απασχόλησης, αλλά μάλλον σε περιορισμένο βαθμό. Αυτό που έχει σημασία είναι η καθαρή δημιουργία απασχόλησης, δεδομένου ότι υπάρχει κίνδυνος συνεχούς υποκατάστασης υφιστάμενων εργαζόμενων από νέους λόγω της επιδότησης αυτής.

4. Σύμφωνο Σταθερότητας και Απασχόλησης

Χρειάζεται να επιβεβαιώσουμε στους πολίτες της Ένωσης ότι οι οικονομικές και κοινωνικές μας πολιτικές θα τους οδηγήσουν αποτελεσματικά σε μια νέα περίοδο ανάπτυξης και απασχόλησης. Γι'αυτό χρειάζεται συνεχώς να προσδιορίζουμε μεθόδους και να προωθούμε ιδέες για την ενίσχυση της απασχόλησης, την κοινωνικό-οικονομική ένταξη των κοινωνικά αποκλεισμένων, την παροχή κατάρτισης και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού.

Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο Απασχόλησης, μπορεί να αποτελέσει τον κινητήριο μοχλό γι'αυτά, μέσω από :

- Την ενδυνάμωση των προτεραιοτήτων ανάπτυξης και απασχόλησης σε όλες τις οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές.
- Την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των διαφόρων εμπλεκόμενων στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή της στρατηγικής μας,
- Την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων για πιο αποτελεσματικές και επί της ουσίας συμφωνίες, με στόχο καλύτερες συνθήκες απασχόλησης και καλύτερο περιβάλλον επενδύσεων.

Επίσης η ενθάρρυνση τοπικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στον τομέα της περαιτέρω αξιοποίησης της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης, με την χρήση και των νέων τεχνολογιών και ιδίως του διαδικτύου, μπορεί να αποτελέσει πρόσθετη πηγή ανάπτυξης.

5. Εργαλεία για την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων (monitoring)

Συντονισμός των πολιτικών Μια Ευρωπαϊκή στρατηγική ανάπτυξης και απασχόλησης απαιτεί καλύτερο συντονισμό μεταξύ μακροοικονομικών πολιτικών, διαρθρωτικών πολιτικών και μεταρρυθμίσεων και των ενεργών πολιτικών απασχόλησης, με ευθύνη του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Στο πλαίσιο αυτό χρειάζεται να ενδυναμώσουμε τη διαδικασία του Λουξεμβούργου στη βάση των συμπερασμάτων της ενδιάμεσης αξιολόγησης που θα διενεργηθεί από την Πορτογαλική Προεδρία. Οι ενεργητικές πολιτικές χρειάζεται να αποκτήσουν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και να συνδεθούν με την παραγωγική διαδικασία.

Είναι σημαντικό η ενδυνάμωση να έχει κατεύθυνση τόσο τον εμπλουτισμό του περιεχομένου όσο και την απλούστευση της διαδικασίας (και με μείωση του αριθμού) των Κατευθυντηρίων Γραμμών Απασχόλησης.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση πρέπει να αναδειξει εκτός των άλλων και το βαθμό συνέργειας των ενεργών πολιτικών απασχόλησης μεταξύ τους με στόχο η αναμόρφωση να συμπεριλάβει και σύστημα καλύτερης παρακολούθησης και συνεχούς αξιολόγησης των επιδόσεών μας σε εθνικό επίπεδο.

Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να δώσουμε στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Εκτός από το mainstreaming σε άλλες πολιτικές μας (εκπαίδευση, κατάρτιση, απασχόληση και κοινωνική προστασία) βλέπουμε θετικά την ανάπτυξη ολοκληρωμένων προγραμμάτων για την αντιμετώπιση της κοινωνικής ένταξης των νέων.

Δεν υπάρχει λόγος προσθήκης νέας διαδικασίας στις υφιστάμενες του Λουξεμβούργου, του Κάρντιφ και της Κολωνίας.

Η ελληνική κυβέρνηση θεωρεί αναγκαίο να γίνει ένα mainstreaming για τη σύγκλιση μεταξύ των περιφερειών της Ένωσης, σε όλες τις πολιτικές που πρόκειται να προωθήσουμε στην Ένωση.

Συγκριτική Αξιολόγηση (Benchmarking). Η δημιουργία ενός αξιόπιστου μηχανισμού συγκριτικής αξιολόγησης, μπορεί να βοηθήσει. Για να είναι όμως αποτελεσματική η άσκηση αυτή, πρέπει να καλύπτει όλες τις σημαντικές πτυχές ενός φαινομένου. Για παράδειγμα όχι μόνο την επιτυχία ή αποτυχία στη δημιουργία

θέσεων εργασίας, αλλά και τις εξελίξεις σε θέματα μισθών, ασφάλισης και εργασιακών δικαιωμάτων. Να δούμε τα αίτια των διαφορετικών επιδόσεων στη μία ή την άλλη περίπτωση. Δεδομένου ότι σημαντικά ζητήματα επηρεάζονται από πολύπλοκους και ποιοτικούς παράγοντες, μια ποσοτική οπτική μπορεί να οδηγήσει σε λανθασμένα συμπεράσματα. Η συγκριτική αξιολόγηση είναι χρήσιμη και διευκολύνει στο να μετρήσουμε την πρόοδο. Δεν πρέπει όμως να ανάγουμε τους δείκτες σε απόλυτο κριτήριο επιτυχίας ή αποτυχίας. Αυτό, τόσο γιατί κατά κανόνα υπάρχουν σημαντικές εθνικές διαφορές, όσο και γιατί οι πολιτικές μας απαιτούν ένα εύλογο διάστημα ώστε να αποδώσουν.

Συγκεκριμένα η ελληνική κυβέρνηση προτείνει :

1. Να μην παραβλέπουν οι δείκτες τις πραγματικές δυσκολίες και πολύπλοκες εξελίξεις.
2. Να οριοθετηθούν με πολλή προσοχή πεδία στα οποία θα ισχύσει η συγκριτική αξιολόγηση (benchmarking) (πχ. εκπαίδευση, απασχόληση, κοινωνικός αποκλεισμός, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, υποδομές για την κοινωνία της πληροφορίας).
3. Να λαμβάνεται πολύ σοβαρά υπόψη η πρόοδος που κάθε χώρα πραγματοποιεί με βάση την δική της αφετηρία και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει.
4. Να ξεκινήσουμε με περιορισμένο αριθμό δεικτών.
5. Να τεθούν κλιμακούμενα χρονοδιαγράμματα (1 έτους, 3-4 ετών, 10 ετών), δεδομένου ότι οι διαρθρωτικές σχέσεις δεν μεταβάλλονται εύκολα σε 1-2 χρόνια.
6. Να επικουρηθούν τα κράτη μέλη στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων τους, ώστε να μπορούν να προβαίνουν με επιτυχία στην παρατήρηση και αξιολόγηση των πολιτικών της Ένωσης.

Βέλτιστες πρακτικές (Best practices). Η αξιοποίηση επιτυχών πολιτικών και σχημάτων που αναπτύχθηκαν σε τρίτες χώρες είναι χρήσιμη ιδιαίτερα όταν είναι εφικτό να απομονωθούν οι αρνητικές επιδράσεις που ορισμένες φορές δημιουργούνται.